ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 146 — Štev. 146 (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, FRIDAY, JULY 24, 1942 — PETEK, 24. JULIJA, 1942 VOLUME L. — LETNIK L.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

SVOBODA ZA VREDNE

DRŽAVNI TAJNIK CORDELL HULL je imel sinoči po radio govor, v katerem je orisal, kako bo po sedanji vojni mogoče na svetu obdržati mir. Rekel je, da bodo morali Združeni narodi skrbeti za to, da osiške države ne bodo zasužnjevale svobodnih narodov. Hull je rekel, da bo po vojni postavljena mednarodna ustanova, ki bo, če bo treba, tudi s silo obdržala mir med narodi. Povdaril je, da bo postavljeno svetovno sodišče, ki bo varovalo Atlantski čarter, ki sta ga napisala predsednik Roosevelt in Winston Churchill.

Amerikance je opozoril, da se borijo, ker so bili napadeni in se morajo sedaj bojevati za svoj obstoj. Zmagati pa ni mogoče, ako stojimo na naših mejah in bomo samo odbijali sovražne napade, temveč sovražnika moramo poiskati in ga napasti, na kateremkoli kraju zemlje ga najdemo in kjer je mogoče najbolj učinkovito uničiti vojaško silo osišča.

Nemčijo, Italijo in Japonsko je Hull označil kot mednarodne lopove, ki si hočejo osvojiti svet.

V povojni dobi bo treba skrbeti za one ljudi, ki danes prenašajo nečloveške muke in ki jim bo treba dati živež, streho in zdravniško pomoč. Na milijone ljudi bo daleč od svojih domov, v ujetništvu, v koncentracijskih taboriščih, kot delavci v tujih deželah in vojni begunci. Med njimi bodo bolezni Združeni narodi jim bodo morali pomagati.

"Naše ljudstvo in ljudstva vsake izmed 28 združenih držav, morajo biti pripravljena žrtvovati čas in blago in celo življenje v toliki meri, kot še nikdar v zgodovini," je rekel Hull.

"Na naši strani, na strani Združenih narodov je za vsakega izmed nas boj na življenje in smrt, da ohranimo svojo svobodo, svoje domove in svoj obstoj!"

Hull je posvaril nevtralne narode, da je za nje naravnost samomor, ako od strani gledajo boje in krutosti, ki jih vganja osišče po zasedenih deželah. Vsak narod, ki zna ceniti svobodo, mora sedaj stopiti v vojno na strani Združenih narodov, ki se bore za svobodo.

Hull je opetovano omenil, da bo dana priložnost za svobodo, toda je ni mogoče dobiti brez primerne odgovornosti. Hull je v svojem govoru takorekoč svet razdelil med one narode, ki hočejo in zaslužijo, da dobe svobodo, in take, ki nočejo in niso vredni svobode. Vsakemu narodu bo prepuščeno, da si sam uredi svojo svobodo.

"Naš namen je bil v preteklosti—in bo tudi ostal v bodočnosti," je rekel Hull, "da se bomo poslužili vsega našega vpliva, da pomagamo doseči svobodo vsem narodom, ki s svojimi deli pokažejo, da so je vredni in na njo pripravljeni.

"Jasno je, da mora biti postavljena kaka mednarodna ustanova, ki bo mogla, če treba tudi s silo v bodoče obdržati mir med narodi. Jasno je, da mora biti mednarodno razsodišče. Ravno tako jasno pa je tudi, da bodo pri zopetni vpostavitvi mednarodnega reda Združeni narodi imeli nadzorstvo nad agresivnimi narodi do časa, da pokažejo svojo pripravljenost in sposobnost živeti v miru z drugimi narodi.

"Koliko časa bo tako nadzorstvo potrebno, bo odvisno od tega, kako hitro bodo Nemčija, Italija in Japonska ter njihove satelitke podale dokaz, da so opustile in se odpovedale nesramni filozofiji o višjem plemenu in o nasilnem osvajanju ter so se lojalno oprijele temeljnih načel mirnega napredka.

"Tekom oblikovalne dobe svetovne organizacije mora biti vsako prekinjenje od strani teh agresivnikov onemogočeno."

AGITIRAJTE ZA NOVE NAROČNIKE

Živimo v času velikih svetovnih dogodkov, tako velikih, kot jih človeški rod še ni bil priča.

Vsakdo želi že takoj zjutraj izvedeti, kaj se je prejšnji dan dogodilo na kakem bojišču in vsakdo se najbolj zanima za rusko fronto, kjer se ravno sedaj odločuje usoda nas—Slovanov.

Ko eden bere časopis, že drugi komaj čaka, da ga dobi v roke, da si potolaži svojo radovednost.

Ko še ni bilo časopisov, so ljudje za take važne dogodke izvedeli šele po dolgem času in do tedaj so se dogodili novi veliki dogodki, ki so prve popolnoma ovrgli in položaj temeljito izpremenili. Danes pa izvemo iz časopisa za kak dogodek že po nekaj urah.

Časopis je prav posebno v današnjih časih neobhodno potreben v vsaki hiši in čitati mora vsak, ki hoče zasledovati velike dogodke po širnem svetu. Pa ne samo to, časopis je tudi obenem merilo za obzorje posameznega človeka. Čim več kdo bere, toliko večje je njegovo obzorje, toliko več ima znanja in pojmovanja o splošnem položaju. Vsakdo izmed nas takoj spozna iz pogovora, koliko ta ali oni bere, kako daleč seže njegov razum in kako daleč je prišel v svoji izobrazbi.

Res je, da s pomočjo radio izvemo v današnjih dneh vesti o svetovnih dogodkih prej kot iz časopisov. So pa vesti, ki nas osebno zanimajo, ki jih ni mogoče izvedeti razen iz slovenskih listov.

Čitanje časopisa je dandanes naravnost potrebno za vsakogar, ki hoče korakati z duhom časa. Zato je tudi potrebno, da oni, ki sam mnogo bere, priporoča drugim, da berejo kar največ časopisov, da vedo, kaj se godi po svetu.

Komur je "G. N." všeč, se bo tudi zanimal za to, da ga bo priporočil svojemu prijatelju, ki si ga bo mogoče naročil S tem bo sam s seboj zadovoljen, da je svojega prijatelja pridobil za nekaj, kar njega samega zanima, nam pa bo pomagal, ker je pridobil novega naročnika za slovenski list.

Zgoraj smo povdarili, da je dandanes časopis vsakemu neobhodno potreben, nam pa so potrebni naročniki, če hočemo list obdržati!

Kot zavedni Slovenec, skušajte tedaj med prijatelji dobiti kakega novega naročnika za slovenski list!

Nemci skušajo razbiti utrdbe pri Rostovu

Nemci s tanki in mehanizirano infanterijo razbijajo utrdbe okoli Rostova in Rusi priznavajo, da so se umaknili, ko so tekom dneva uspešno odbili 7 sovražnih navalov.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so nemške in slovaške čete prodrle skozi mestne utrdbe. Poluradno poročilo celo pravi, da so prednje straže udrle v mesto.

Rusko poročilo dalje pravi, da Rusi branijo cesto v Stalingrad ob Volgi in da so odbili vse napade pri Voronežu.

Najljutejši boji pa so pri Novočerkasku, kakih 20 milj severno od Rostova.

Na fronto pri Voronežu so Nemci že poslali v boj rezerve. Rusi so včeraj razbili mnogo sovražnih tankov in ubili nad 1000 Nemcev.

Okoli Novočerkaska, ki šteje 100,000. prebivalcev in je glavno mesto Donskih kozakov, se Rusi srdito branijo, odbijajo silovite nemške napade in povzročajo napadalcem težke izgube.

Toda Rusi priznavajo, da je obramba zelo težavna in se bodo mogli proti Nemcem trdno postaviti šele onstran Rostova, kamor se Timošenkova armada na njegovo povelje umika.

V VOJSKO BI ŠLA RADA

Med prosilkami za vstop v ženski pomožni armadni zbor, je bila te dni tudi Mrs. Mary Jaques, ki prihaja iz Anglije, kjer je bila v armadni službi za časa zadnje svetovne vojne. Sedaj je stara 45 let in bi rada zopet šla v akcijo, kot je dejala, a je bila zavrnjena, ker ni imela rojstnega lista. S tem pa se ni dala odgnati, kajti poskrbela je že naprej, da ji je bil list poslan iz njenega rojstnega kraja na Angleškem, kjer njen mož služi kot ameriški vojaški tehnik. Rojstni list je dospel malo pozno, ali ženska je gotova, da bodo vojaške oblavpoštevale vojne razmere na morju ter jo sprejele v službo.

Poleg omenjene korajžnje Angležinje se je priglasila še ena, tudi 45-letna, ki jo je zalotila vojna ko se je nahajala v Angliji na obisku. Bombe so uničile vse, kar je tam posedovala sama in kar so lastovali njeni sorodniki pri katerih je bila na obisku, ali ona pravi, da so tam ljudje pogumni in pripravljeni na vse, prav kot ona sama, ki bi rada služila v resnični armadi. Po njenem mnenju Američani še napol spijo v kolikor se vojnega prizadevanja tiče.

Četniki nasitili lačno prebivalstvo

Radijsko poročilo omrežja CBS je podalo novico, da se jugoslovanski četniki napadli in zavzeli mesto Kresevo blizu Sarajeva. Sestradenemu prebivalstvu so dali zaloge jedi, ki so jih pustili za seboj bežeči Nemci. Poročilo je obenem obelodanilo fakt, da so morali Nemci spet poslati svežih čet v Jugoslavijo.

Kaj je z drugo fronto?

Angleška vlada je včeraj odločno odklonila, da bi poslanski zbornici kaj izdala z ozirom na drugo fronto. Obenem pa je bilo urano naznanjeno, da je zelo velik konvoj pripeljal na Angleško veliko število ameriških vojakov s potrebnim orožjem.

Povsod po ulicah, po trgovinah, po gostilnah in restavracijah govore ljudje samo od drugi fronti ter so mnenja, da jo je treba čimprej pričeti, da bo olajšan nemški pritisk na Rusijo. Ljudje se zavedajo, da je njihova usoda v tesni zvezi z izidom bojev na ruski fronti.

Ruski poslanik Ivan Maisky je v Londonu ravno tako delaven, kot je Maksim Litvinov v Washingtonu. Včeraj je imel posvetovanja z Winstonom Churchillom, vnanjim ministrom Anthony Edenom, vojnim ministrom sirom James Griggom, prvim lordom admiralitete A. V. Alexandrom in zračnim ministrom sirom Archibaldom Sinclairjem.

Delavstvo posvarjeno

Wayne L. Morse, eden od odbora, ki zastopa javnost pri War Labor Boardu, je te dni dejal, da bo moralo unijsko delavstvo prenehati s stavkami in skušati doseči sporazumnost v vprašanjih mezd in delovnih ur, itd., na drugačen način, ali pa bo vlada prisiljena poseči v zadeve delavskih sporov z delodajalci tako, da vojna produkcija ne bo trpela zaradi vednega izgubljanja delovanega časa, ki ga povzročajo stavke.

Morse, ki je profesor na pravni univerzi v Oregonu, je dejal, da ameriška javnost ne bo več trpela stavk od strani delavstva, ter da bodo iste morale biti ustavljene, pa če bo treba uvesti v veljavo zakon izdaje. Dalje je rekel, da če apeli vojnega odbora za delo na William Greena in Philipa Murraya, ne bodo nič zalegli v tem oziru, tedaj bo javnost brezdvoma pričakovala, da odbor ukrene karkoli smatra za potrebno, da se ta situacija spravi v red.

Morse je govoril pred predstavniki unij, ki so reševale zadevo prevzetja pleskarskega in barvilnega dela pri tvornici za izdelovanje ledenic za vojaško uporabo. Ker so bili zbrani na posvetovanju predstavniki AFL in CIO organizacije, je profesor izrazil svoje mnenje brez olepšavanja. Unijski voditelji pa trdijo, da veliki delodajalci izrabljajo vojni položaj in vpijejo proti delavcem zato, da bi dosegli svoje namere glede delovnega časa, plač, itd.

BOJI V EGIPTU

Že tretji dan so v teku vroči boji s tanki na 35 milj dolgi fronti v Egiptu in nič ne ponehujejo. Angleži so naskakovali močno utrjeno črto med Sredozemskim morjem in slanim močvirjem Quattara Depression.

Avstralci so zopet zavzeli Jezusov hrib, od koder jih je prejšnji dan pognala sovražna artilerija.

ŽENSKE KANDIDATKE ZA ČASTNIKE NE SMEJO IMETI FANTOV-VOJAKOV. — Iz Des Moines, Iowa, so poslali v svet pusto novico, da ženske kandidatke za častnike pri ženskem pomožnem armadnem zboru, (Women's Army Auxiliary Corps), ne smejo imeti "dates" z vojaki— če hočejo dekleta ali neomožene ženske imeti fanta, si morajo istega zbrati med civilnim moškim prebivalstvom.

Iz Des Moines, Iowa, so poslali v svet pusto novico, da ženske kandidatke za častnike pri ženskem pomožnem armadnem zboru, (Women's Army Auxiliary Corps), ne smejo imeti "dates" z vojaki — če hočejo dekleta ali neomožene ženske imeti fanta, si morajo istega zbrati med civilnim moškim prebivalstvom.

Ženske, ki so se priglasile in bile sprejete v armadno službo Strica Sama, so zvedele to ne preveč razveseljivo novico, ko so jim dajali lekcije v začetnih vežbalnih šolah. Če jim ta armadni odlok ni ugajal ni bilo moč uganiti, ker niso pokazale nobenega presenečenja—saj ženske tako vedno dosežejo kar hočejo, torej se bo že videlo sproti kako bo šla ta stvar, so si najbrž mislile mlade, zdrave in krepke pa tudi lepe kandidatke.

Medtem pa se seved a novoorganiziran ženski armadni zbor pridno vadi in slike v listih pričajo, da so že zdaj prfrvrstno zvežbane v korakanju in vojaški drži.

Da bi ne bilo kakega ugovara z vidika enakopravnosti, so vojaške oblasti odredile, da tudi fantje-vojaki ne smejo iskati prilik spoznanja z ženskimi častniškimi kandidatkami. Prostaki na obeh straneh imajo menda več svobode v tem oziru, a pričakuje se, da bodo tudi tem postavili posebne regulacije.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Večino slovenske zemlje pod italijansko okupacijo so v juniju letos že imeli guerilci pod svojo oblastjo. Ker jim Italijani ne morejo do živega, se maščujejo nad nedolžnimi. Splošen vtis pa je, da se Lahi sploh kolikor mogoče izogibajo spopadov z guerilci in jim skoraj radi prepuščajo oblast nad pokrajino, namesto njih pa pobijajo talce, zlasti dijake in dijakinje v Ljubljani, kjer radi močne italijanske posadke guerilci ne morejo do oblasti. Že od vsega začetka Lahom ni nihče zaupal, čeprav so kazali prijazno lice napram Slovencem, zdaj so se razgalili v vsej svoji nizkotnosti. Gre jim pač za to, da se čimveč slovenskega naroda iztrebi . . .

* * *

ITALIJANI PRETIJO SLOVENCEM

Mussolinijev list "Popolo d' Italia" objavlja v številki 2. junija članek, s podpisom "Nikoter" pod naslovom "Odgovornost Slovencev." Pisec članka pravi, da je zadržanje slovenskega prebivalstva v provinci Ljubljana takšno, da ne zasluži avtonomije. Niti en sam Slovenec se ni izkazal hvaležnega in dostojnega do Italijanov. Pisec članka zaključuje z grožnjo, da v slučaju, da nadaljujejo Slovenci z odporom, jih bodo popolnoma iztrebili.

* * *

ITALIJANI SO USTRELILI 165 SLOVENCEV

"France" od 7. julija prinaša pod zgornjim naslovom sledečo informacijo agencije Reuter: — Italijani so preteklega meseca ustrelili 101 slovenskih talcev v znak maščevanja proti rastoči aktivnosti guerilcev v Sloveniji, 64 drugih talcev je bilo ustrelienih potem, ko so bili obsojeni.

"V teku istega meseca je bilo požganih 41 vasi v Sloveniji, katerih prebivalstvo znaša 2243 duš. Vsi moški prebivalci med 15 in 50 letom so bili deportirani v Italijo. Neki italijanski komunike javlja, da so morali žene in otroci zapustiti svoje domove."

ALP IŠČE OJAČENJE SVOJE POLITIČNE MOČI PRI DELAVCIH

V svojem prizadevanju, da bi postavili tretjega kandidata za governerja v državi New York, so voditelji Ameriške delavske stranke (American Labor Party) sklicali konferenco, na katero so povabili mnogo liberalnih delavskih voditeljev in unijskih predstavnikov, kateri so se zavezali, da bodo formirali "odbor državljanov", ki bo vodil kampanjo za kandidata, ki bo nominiran po Ameriški delavski stranki.

Strankini voditelji menijo, da bi organiziranje takega odbora kontroliralo več sto tisoč glasov po vsej državi. In četudi bi tak odbor morda ne pomenil poraza demokratske stranke v novembru, bi pa to prineslo stranki dovolj glasov, da bi liberalni in delavske elementi meli v bodočih kampanjah trajno-politično moč in vpliv.

Konferenca je prejela na stotine telefonskih in brzojavnih zagotovitev sodelovanja od raznih unijskih podružnic in okrajnih strankinih sedežev, ki računajo na močno delavsko podporo stranke v teh volitvah.

KNJIGA, KI RAZGALJA CASTILLOVO ADMINISTRACIJO V ARGENTINI. — Bivši argentinski deputy, Adolfo Lanus, je spisal knjigo "Mine Field", katera razgalja in obsoja administracijo predsednika Costilla, in radi katere je dejal pisatelj, da je spravil vse svoje stvari v red, ter je pripravljen na posledice, ki jih lahko knjiga izzove.

Lanus je bil član Argentinskega "Dies" odbora, ki je raziskoval proti - argentinske aktivnosti raznih osiščo naklonjenih elemnetov, in se je ob priliki izdaje svoje knjige izrazil, "da nekdo je moral povedati ljudstvu, kar mu odbor sam, kot tak, ni smel povedati, ker je bil posvarjen po predsedniku v tem smislu."

Pisatelj, ki je eden od glavnih uredniških člankarjev pri listu "La Prensa", je dejal, da je smatral, da je njegova dolžnost do njegove dežele same in do demokracij, kot takih, povedati javno, kar je vedel o mahinacijah, ki so se vršile za kulisami argentinske vlade. Za njega samega ima to lahko težke posledice, ker se je odprto in jasno izrazil vzlic zakonom, ki zdaj v Argentini obstojajo in zabranjujejo kakršnokoli direktno kritiziranje ali razkrivanje vlade tekom vojnega stanja ali obleganja.

Knjiga prikazuje stališče argentinske vlade z ozirom na delovanje pete kolone v Argentini in glede argentinske "nevtralnosti." Vlado obtožuje, da dobro ve, da v Argentini operira Gestapo in nacijska stranka, ter razgalja fakt, da je Castillov sin, Horacio, uspešno posredoval za zasačene Nacije.

S tem direktno obtožuje predsednika samega vezi z naciji in dalje opisuje kako je administracija storila vse, kar je mogla, da je ovirala investigacijo preiskovalnega odbora, ki je zasledoval nacijske aktivnosti. Administracija je enkrat celo zagrozila z razpustitvijo kongresa, ako ta takoj ne odpokliče odbora, ki je snoval načrt za preiskavo nemških propagandnih središč.

Izdaja knjige je takoj povzročila senzacijo v Argentini in pričakuje se, da bo reakcija administracije kmalu znana.

Komentarjev tiska ni pričakovati, ker izredni zakoni prepovedujejo vsako kritično izražanje glede stališča administracije v zunanjih zadevah. Knjiga je izšla v 10,000 izvodih in bo najbrž razprodana prej, ko bodo mogli vladni agentje zaseči izdajo.

Ker je knjiga velikega pomena za demokracije, se že dela na tem, da bo tiskana tudi v Zdr. državah.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za štrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 2—1341

NAŠE STALIŠČE

II.

Ko je Roosevelt opravil svoje s kraljem Petrom, je dobro vedel, da Peter ne bo takoj izginil nazaj čez morje. Vedel je, da se bo še nekoliko razgledoval po Ameriki in bodo še razne druge prireditve v čast njegovemu gostu. Vedel je in naravnost pričakoval je, da se bodo tistih prireditev udeležili razni Amerikanci. Prav posebno je pa pričakoval, da se bodo kralju približali razni Amerikanci jugoslovanskega pokoljenja: Srbi, Hrvatje in Slovenci. To je tako nekaj naravnega, kot je naravno, da se grškemu kralju približajo Grki, predsedniku Benešu Čehi, kraljici Vilhelmini Nizozemci in tako dalje. Saj so vsi ti in taki gostje v Ameriki prav zato dobrodošli, da se utrdijo stiki združenih narodov potom njihovih uradnih predstavnikov.

Še več! Bela Hiša je sama povabila zastopnike Jugoslovanov na pogostitev, ki jo je Roosevelt priredil Petru. Da takrat niso bili povabljeni zastopniki Slovencev posebej med drugimi Jugoslovani, je obžalovanja vredno. Najti je treba pota, da se ta pogreška Beli Hisi dopove. Ob kaki drugi priliki se to ne sme več zgoditi. Dopovedati je treba to tudi tistim faktorjem, ki so to v resnici zakrivili. Nikomur pa ne bomo tega dopovedali, če bo naša javnost delala vtis, da na eni strani zameri tisto pogreško, na drugi pa odklanja Petrov obisk v Ameriki kot nekaj, kar je brez vsakega pomena. S takim dvojnim licem ne bomo pred nikomer napravili vtisa resnih ljudi.

Če je Rooseveltu na tem, da se Jugoslavija prizna kot nekaj realnega, kot nekaj, kar naj zopet vstane iz svojih sedanjih razvalin, mu je brez dvoma tudi na tem, da se praktično pokaže jugoslovanska edinost in enotnost.

Obisk kralja Petra v Ameriki je bil brez dvoma ena taka prilika, da se javno pokaže ta enotnost, če obstoji, ali pa se pokaže razklanost, če je ta večja od enotnosti. Katerakoli skupina Jugoslovanov bi kot celota odklonila sodelovanje pri prireditvah o priliki kraljevega obiska, ali ignorirala—ali pa celo smešila—kraljev prihod. bi s tem simbolizirala jugoslovansko razklanost. In, verjemite, s takim početjem bi prav ničesar ne doprinesla k olajšanju vojnih in povojnih nalog zavezniškega sveta.

Dalje razmilimo to-le. Nobena skupina ni bila vabljena—niti noben posameznik—da bi samo pozdravljal in se zgolj "klanjal", vsak je lahko kralju naravnost predložil napisane želje, marsikdo tudi ustno. Veliko govorimo in pišemo sami med seboj, kaj ni prav sedaj in kaj ni bilo prav v preteklosti in kako naj bi bilo v bodočnosti —ko pa pride prilika, da svoje težnje izrazimo na mestu, kjer bi vsaj utegnilo kaj zaleči, se pa skrijemo za grm prenapete in preveč šumno na trg postavljene demokratičnosti in zabavljamo čez kralja samo zato, ker je kralj in zraven tega še "fantiček." In poleg tega zabavljamo čez vse tiste, ki so stali ob kralju ves čas njegovega obiska in bodo stali ob njem morda še dolgo in je od njih mišljenja in delovanja lahko odvisno marsikaj.

Bila je prilika, da se kralju in njegovim ministrom odkrijejo mnenja in hotenja Amerikancev jugoslovanskega pokoljenja in po njih mnenja in hotenja naših rojakov v domovini, katerih čustva brez dvoma znamo tukajšnji Jugoslovani precej dobro tolmačiti. Kar velja o vseh Jugoslovanih, velja posebej o Slovencih. S tem, da bi se lepo odtegnili in z zamahom roke odpravili vso zadevo, bi pač stvari prav nič ne pomagali. Prav zato, ker je kralj še "fantiček" in ker njegovi ministri niso le sebi odgovorni za svoja početja, je bilo treba porabiti ugodno priliko in vzeti kralja in ministre "v šolo." Če bi bilo prišlo na kralja in vlado toliko spomenic z osebno izročitvijo ali po pošti in po telegrafu, kolikor je bilo omalovaževalnih besed med nami, bi prav gotovo kraljeva ekspedicija odhajala iz Amerike z drugačnim razpoloženjem kot odhaja sedaj. Najbrž je sicer bilo nekaj tiste potrebne "šole", zdi se nam pa, da je bila bolj negativna kot pozitivna. To pa ni njihova krivda. Če je bila "šola" slaba, smo krivi mi, ki nismo pripravili za kralja in njegovega spremstva boljših "klasov."

VESTE KOMU POMAGATE...

AKO PRISPEVATE ZA

U. S. O.

"Imeli smo v poljani cvet"

(Lojzetu Curlu na prerani grob.)

Da, imeli smo cvet — dvajsetletnega fanta, močnega, zdravega, cvetočega in veselega, polnega življenja in polnega najlepših mladostnih sanj. In kakor da je kosec na travniku zamahnil z ostro koso — tega cveta ni več

Lojzeta Curla ni več med živimi. Čista, hladna in zapeljiva voda jezera Twin Lakes pri Milburn, Pa., ga je zvabila zadnjo nedeljo (19. julija) popoldne v svoji mrzli objem ter mu zavratno presekala močno nit njegovega mladega življenja. Spoštovani družini Matije in Helene Curl v Brooklynu pa je s tem prinesla veliko gorje in neutolažljivo žalost. Najhujšo rano pa je smrt zasekala skrbni in ljubeči Lojzetovi mami, kateri je bil njeno dete Lojzek — bil je namreč najmlajši v družini — kakor svetlo pomladno vse ogrevajoče in božajoče sonce. Bila je ponosna nanj in on je bil ponosen nanjo, kadar je bil vesel in se smejal Lojzek, bila je vesela in se smejala tudi ona, če je s krb in neprilika težila njo, jo je znal Lojzek potolažiti in jo razvedriti. Bila sta izredno navezana drug na drugega. Le kadar je govorila svojim novim znancem o svoji družini, na katero je opravičeno ponosna, tedaj je v Lojzekovem poglavj uvedno dostavila: "Veste, Lojzek je po-vojnik (rojen po zadnji svetovni vojni)" kot da je s tem hotela povdariti njegovo izredno posebnost. .

Na podlagi tega si tem lažje predstavljamo grozno bol, radi te tako nepričakovane in strašne izgube ki razjeda ljubeče materino srce. Ako bi bil padel v vojni, kamor je v kratkem pričakoval poklica, bi bolečina ne bila tako pekoča, kajti zavest, da je bilo njegovo življenje darovano za zmago ljubljene Amerike ter za odrešenje Slovenije in Jugoslavije, bi ji bila v veliko uteho in vsaj delno zadoščenje, a da je smrt zamahnila s svojo koso tako zavratno, da je bilo tako dragoceno življenje izgubljeno za tako nizko ceno, to pa tem hujše boli in žge. .

Lojze ni bil navaden vsakdanji fant, kolikor se tiče njegovih zmožnosti in njegovega dela Elektrika in godba sta mu bila tako pri srcu, da sta tvorila bistven del njegovega življenja. Zato ga je vse interesiralo, kar je bilo v kaki zvezi s tema predmetoma.

Še pred svojim dvajsetim letom je imel Lojze orkester 12 fantov, katere je učil in vežbal, navduševal in vzpodbujal in kar je najznačilnejše pri tem je bilo to, da so vsi njegovi "bojsi" čeravno so bili nekateri starejši od njega, brez ugovora pripoznavali in spoštovali njegovo vodstvo. In če pomislimo, da je district, kjer stoji Curlova hiša, skoz in skoz "tough" ter da so bili med njegovimi godci Italijani, Litvini in ne vem kaj, še vse, ter da je bil pokojni Lojze zmožen vso to rasno mešanico držati skupaj in jo voditi ter disciplinirati, potem to jasno dokazuje, da je bil rojen voditelj, kakršnemu drugi sledijo brez vprašanja in brez ugovora, ker čutijo, da mu niso kos.

Jaz se Lojzeta spominjam, ko je kot kratko-hlačni šolarček nastopil s svojo harmoniko na programu neke društvene prireditve. Zaigral je nekaj naših domačih komadov in sicer s takim občutkom in tako preciznostjo, a istočasno s tako lahkoto, mirnostjo in samozavestjo, da je moral vzbuditi pozornost. Njegova samozavest je bila taka kot da je hotel reči: To so samo drobtine, kar vam tu igram, a dal sem vam to, kar ste hoteli.

Po tem nastopu ga nisem videl več let. Gotovo si je med tem časom ustvarjal svoj posebni delokrog, katerega je do svoje smrti zelo razširil in izpopolnil. Pred nekaj meseci pa sem ga zopet srečal in sicer na svatbi njegovega brata Jerry-ja; bil mu je tovariš. Iz fantiča se je razvil v lepega, postavnega fanta z bujnimi kodrastimi lasmi in finimi manirami in obnašanjem. S "tuxedom" na sebi, bi bil šel lahko na vsak parket. Torej tudi v tem oziru se je pri njem pokazala neka posebna izrednost.

Za praktično življenje se je Lojze posvetil elektriki, toda njegov interes za ta predmet se ni nehal, ko je zatulila piščalka njegove delavnice. Hotel je tudi ta predmet popolnoma poznati in obvladati. Nikoli ni držal rok križem v brez delju. Vsak prosti čas je porabil za knjige in študije. Poznal je vse temeljne zakone in pravila o elektriki, zlasti kolikor ta element sodeluje z godbo. In ko je dosegel en cilj, si je postavil pet novih.

Kakor mi je pravil njegov oče, je bila Lojzetova dolga in vroča želja, da bi se sestal osebno z jugoslovanskim elektrikarjem znanstvenikom in mojstrom — Nikolo Teslo. Lojze se je baje izrazil, da bi bil zanj tak sestanek največji dogodek v njegovem življenju Škoda! Ta srčna želja bi se mu gotovo lahko izpolnila, samo ko bi jo bil izrazil pravi osebi, kajti Mr. Tesla ni na razpolago firbcu, toda mlade in nadarjene učence njegove stroke pa z veseljem sprejema in kramlja z njimi.

Kakor vsa Curlnova družina, je bil tudi Lojze, čeravno se je šolal v Ameriki, poln slovenske in jugoslovanske narodne zavesti in ponosa. Kljub temu, da ni obiskoval slovenskih šol, je dobro govoril, čital in pisal slovenščino.

Ko je koncem marca lanskega leta prišel v Jugoslaviji prevrat, ki je zrušil Hitler—Cvetkovičev pakt, in je demokratični svet navdušeno pozdravljal jugoslovansko junaštvo, je pokojni Lojze vriskal od veselja in ponosa. In ko so se pozneje pojavili četniki in Draža Mihajlović, so ti s svojim junaštvom mladega fanta docela fascinirali. O vsaki priliki je povdarjal svojim tovarišem: "Vidite, to je junaštvo, to je jugoslovanska kri!"

Da, Lojze je bil res izreden slovenski cvet, ki je obetal velik in obilen sad. Zato njegova mnogo, mnogo prerana smrt ni samo težka izguba in nenadomestljiva izguba za Mrs. Curl in njeno družino, tem več je huda izguba tudi za našo naselbino in celo ameriško, Slovenijo.

L. Z.

Vabilo!

RUSSIAN WAR RELIEF SLOVENSKE SEKCIJE ZA BARBERTON, OHIO in OKOLICO

NAJULJUDNEJE VABI

VSE RODOLJUBE IZ TUKAJŠNJE in BLIŽNJIH NASELBIN NA —

PICNIC

ki se vrši na dan

2. avgusta

NA NOVAKOVIH PROSTORIH V SHERMAN, O.

POMAGAJMO RUSKIM HRABRIM BORITELJEM ZA SVOBODO IN DEMOKRACIJO CELEGA SVETA

Uljudno Vas vabi odbor.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, z bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, z bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 23 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MATEJ L. HOLMAR, organist in perovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 W. 18th St. New York

EDEN JE ŽE NA VARNEM.

V Libiji je padel v angleške roke nazistični general Krubel. To je tisti mož, ki je lani vodil oklopne divizije proti Beogradu. Pri Jagodini so se te divizije morale ustaviti celih 24 ur, ker so bili prebivalci razstrelili most preko Morave. Ali veste, kako se je ta nazistični general maščeval zaradi te nevšečnosti? Dal je do tal porušiti Jagodino, 2000 prebivalcev pa je dal odpeljati na jagodinsko pokopališče ter jih tam ustreliti.

Ta zver je sedaj na varnem. Upajmo, da ga bodo Angleži čuvali kakor punčico lastnega očesa do tistega dne, ko bo mož po londonskem dogovoru o vojnih krivcih moral odgovarjati za svoja zverinska dejanja.

ALI IMATE KAJ STAREGA ŽELEZA?

Če imate v hiši ali okrog hiše kako staro železo, ki je več v napoto kot v potrebo, tedaj ga spravite skupaj in ga prodajte najbližjemu nabiralcu starega železa ali takozvanemu "junkmanu.' Stric Sam potrebuje vsak kos starega železa, ki ga more dobiti, in dobiti ga mora hitro. Pričakuje se, da bo prispeval vsak povprečen Američan 50 funtov železa to leto, ker jeklarne potrebujejo najmanj 5,000.000 ton železa, ako hočejo redno obratovati.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah

Terezinka Polka

Na planincah—valček Štv. M 575

in DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — Štv. M 571

Za tez. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc. 663 West 42nd Street, New York

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Lepota

Nič posebnega mi ni hotelo priti danes na misel, pa sem se spomnila Mežnarjeve Pepce, ki sem jo poznala v mladih, še napol otroških letih. Ne bi jo omenjala, ako bi Pepca ne bila zanimiv predmet iz enega ali drugega stališča, in to je Pepca bila, če ne radi drugega, pa že zaradi svoje tipične slovenske skromnosti in predvsem pa zaradi svoje izredne lepote.

Ljudje imamo seveda o lepoti različna mnenja in različne okuse, toda kdorkoli je poznal ali videl Mežnarjevo starejšo hčerko je brez pridržka priznal, da je lepotica, kakršno se le redkokdaj sreča in vidi. Stari možakarji v vasi so bili ponosni, da je Pepca cvet njih vasi, in ženske, ki sicer včasih nerade priznajo izredno lepoto drugi ženski, so često gledale za njo in govorile o njeni telesni krasoti in čaru njenega obraza, glasu in vedenja.

V tistem času, ko sem jaz poznala to lepo slovensko rožo, ji je bilo okrog 28 let, ali vsaj tako so mi povedali pri stričevi družini, kjer sem tedaj domovala. Moj stric sam je bil kar ponosen na lepo mlado sosedo, čeprav je morda njena izredna krasota nekoliko zasenčevala njegovo lastno doraslo hčer.

Pa saj kaj takega si o Pepci sploh ni bilo mogoče misliti. Ona je v zadregi zardevala sramu, če je kdo strmel vanjo in vžival ob pogledu na klasično lepoto njene postave in angeljski izraz njenega milega obličja. Da se je skrivala pred ljudmi zaradi svoje lepote, je bilo znano, in vsak je tudi vedel, da hodi Pepca vedno v cerkev s pokrito glavo zato, ker noče, da bi ljudje zijali vanjo. Vkljub temu je navadno vzbudila s svojim prihodom v cerkev več pozornosti kot načičkane trške gospodične, ki so gledale na vse strani, če jih kdo opazuje v njih prazničnem perju.

Približno dvakrat ali trikrat v letu pa je prišla Pepca v cerkev z odkrito glavo in odeta v belo bleko, to je bilo navadno takrat, kadar so nosili v procesiji kip Marije Device. Bila je od onih deklet, ki so imela to čast, da so nosila Marijo v procesiji.

Ene take procesije sem se imela priliko udeležiti ko sem živela pri stricu in tedaj sem videla Pepco v vsej gloriji njene zares prelestne lepote. Videla sem tudi kako so se oči v procesiji hodečih ustavljale na Pepci namesto na kipu svete Device. In kaj se ne bi! Saj je tu ob kipu hodila živa podoba najlepše skromnosti in nedolžnosti, ki si jo more zemljan predstavljati. Kakor lilija na polju je stala ob nosilnici, ko je procesija postala ob s cvetjem ovenčanih postajah ali oltarjih. Njeni svetlokostanjevi kodri so se svetili v solncu in njene modre oči so zrle v svet s toliko milino in čistočo srca, da se je zdelo, kakor da Pepca sploh ne spada med vsakdanje grešne ljudi.

Vojaštvo, ki je bilo nastanjeno v trgu, se je pridružilo procesiji, in častniki so tvorili časten špalir okrog nosilnice Marijinega kipa. A kaj je bilo njim za kip! V Pepco so zijali. Kakor čudo so jo ogledovali brez grešne misli v očeh—tako, kakor človek občuduje veliko delo umetnika. Vsako kretnjo njene vitke postave, vsak gib njenih rok, slednjo stopinjo njenih lahkih nog, vsak akord pesmi iz njenega grla, vse njeno bistvo sploh je spremljala lepote lačna človeška radovednost. Ko sem se pozneje spominjala njene lepote, kakor sem jo gledala ta dan, sem se vselej spomnila Gregorčičevo pesmi o slovenskem dekletu, ki pravi:

Oj tebi dekle, pa ni treba krasila,
krasa dovolj si od neba dobila:
Ustne so ti nad korale rdeče,
tvoje oko se nad biser leskeče:
rože rastoče sred lilij obličja
rajske brez tujega so lepotičja:
kodri, ki venčajo umno glavico,
krasijo bolj te kot krona kraljico:
snežno beloto deviškega vrata
le zatemnila bi vrvica zlata:
Lepa, najlepša si sama ob sebi,
lišpa ni treba oj deklica tebi!

Natančno taka je bila Pepca in kadar se spomnim njene lepote, si s tem pričaram pred oči lepoto slovenske zemlje, ki jo je rodila.

VRANA JE BILA OBSOJENA V SVOBODO.

V Bergfield, N. J., je imel Bobby Gillies prav prijazno in krotko vrano, ki mu je bila v ponos in veselje. Igrala se je z njim in uganjala razne burke, ali lepega dne prošli teden je nakuhala eno burko preveč, nakar je morala pred stroge sodnike, ki so se izrekli, da mora vrana poginiti ali pa naj se jo pusti na svobodo — končna odločitev je bila odvisna od njenega gospodarja Bobbyja. Bobby seveda ni videl drugega izhoda, kakor da vrani vsaj reši življenje in se je zavezal, da ponese svoj ljubo vrano daleč stran k Erskine jezerom, kjer jo bode pustil na svobodo.

Pregrešek vrane je bil ta, da se je igrajoč spustila nepričakovano na nekega sosedovega otroka, ki je jedel slaščico, katero mu je hotela pomagati pojesti, pa ga je pri tem prav neredno vkljunila.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo $2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street : . New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

JANEZ ROŽENCVET:

CAROVNA PALICA

Ababu, sin čarovnice Bumbare, se je namenil po svetu, čeprav še ni bil velik.

"Pojdi," reče mati, "za mlade ljudi je koristno, če gredo. Tu imaš čarovno palico. Ampak ne bahaj in ne šali se z njo zakaj čar je resna stvar! Čaraj da storiš ljudem dobro, zase pa samo v najhujši sili."

Ababu si je nauk zapomnil, kakor si nauke zapomnijo otroci, in je šel.

V deveti vasi se je pridružil otrokom, ki so se pri luži igrali. Prijetno je bilo a nazadnje so se nekaj sporekli in čarovničinega sina zaničljivo vprašali kdo in kaj je prav za prav. Ababu se je pobahal, da je čarovnik.

"Če si čarovnik, pa čaraj!" vele otroci.

Ababu si ne da dvakrat reči. Potegne izpod suknjiča palico in se dotakne kamena. Kamen se spremeni v žabo, žaba skoči v lužo. Otroci ostrmijo. Potem zloži v vrsto dvanajst kamnov, potegne čez nje s palico in dvanajst žab se požene v lužo, kakor za plavalno tekmo.

"Ali znaš še kaj?" vprašajo otroci.

"Vse, kar hočete!" se šopiri čarovnik.

Ugibljejo, kaj naj bi posebno imenitnega pričaral, in Micika se domisli, naj bi ji napravil prav dolg nos.

Ababu se je dotakne s palico in Miciki zraste nos, da mu je komaj konec dosegla. Otrokom je čarovnija na vso moč ugajala. Vsi so hoteli imeti nosove.

Čarovnik je na veliko veselje ustregel vsem po vrsti, pa je kmalu ostal sam, ker so se šli otroci domov kazat. Postalo mu je dolgčas in odšel je svojo pot naprej.

Matere so se otrokom smejale. Mislile so, da so se po stari navadi otroci našemili s papirnatimi nosovi. Ko so pa pri večerji otroci držali glave vznak kakor štorklja, kadar požira žabo, so bile hude in so dejale: "Dosti je pačenja!"

Hotele so jim nosove sneti, ampak joj, strahu in nesreče, nosovi so bili prirastli.

"O, spake nespametne!" so tarnale matere.

Pa kaj jim je nazadnje kazalo, kakor čarovnika prositi, naj nosove popravi in stori otroke spet ljudem podobne. Samo najti ga je bilo treba.

Ababu se je utrudil, pa še lačen in žejen je bil povrhu. Položil je na parobek kraj ceste štiri kamene in jih spremenil s palico v pečeno pišče, pogačo, potico in malinovec. Po večerji ga je prijel spanec. Ni dosti pomišljal. Spremenil je štor v mehko posteljo, legel vanjo in brez strahu zaspal s palico v roki.

Pride mimo potepuh. Vidi pod milim nebom lepo posteljo in fanta v njej in si misli:

"Gotovo je kraljevič, ker tišči žezlo v roki. Če mu ga vzamem postanem jaz kralj."

Lesena palica sicer ni žezlo in tudi ne bi postal kralj, kdor bi lahko pri zlatarju kupil žezlo iz pravega zlata.. A kaj se če, potepuh je imel tako nespametno misel. Saj bi si bil Ababu tudi lahko preskrbel varnejše prenočišče, pa se ne da pomagati, ko si ga ni.

Tako je stopil potepuh k njegovi postelji in mu nalahko potegnil palico iz roke. Vesel se je žuril z njo v mesto. Hodil je vso noč in prišel do zore že blizu mesta. Ker je bil semanji dan, je bila cesta polna sejmarjev. Neki sejmar se je prav pred njim motovilil in mu pot zastavljal.

"Kozel nerodni, umakni se no!" zavpije nepotrpežljivi potepuh in dšvrkne sejmarja z ukradeno palico.

Sejmar se na mah spremeni v kozla, skoči s ceste in zameketa. Potepuh se je pa tako ustrašil, da je izpustil čarovno palico in zbežal.

Tekel je čez polje in srečal orožnike, ki so ga vprašali, zakaj beži. "Oh, samo malo sem se ga bil dotaknil, pa se je prec̆ej v kozla spremenil!" je odgovoril potepuh.

Ker ves zbegan ni mogel nič drugega povedati, so orožniki dejali zmešalo se je revežu. In odpeljali so ga v norišnico.

Za potepuhom pride po cesti krojač siromak. Premišljuje svojo revščino in vzdihne:

"O, da sem bogat!" Pri teh besedah stopi z bosim palcem na palico in že začuti po vseh žepih cekine.

Krojač je stekel domov, si kupil brž novo obleko, čevlje, vina in pečeno gos, ljudje so pa ugibali, odkod ima siromak kar nenadoma cekine. Govorjenje pride na uho sodnikom, ki pošljejo biričev ponj.

"Povej, koga si ubil in oropal," ga trdo primejo.

Krojač odgovori da nikogar in pove, kako so mu bili pri sami vrči želji žepi pri priči polni cekinov. Sodniki ne verjamejo. Sprašujejo in vijejo ga, dokler ne pridejo ovaduhi povedati, da sejmarja iz sosedne vasi ni bilo ne na semenj ne nazaj domov.

"Vidiš, samo da imamo zločinca v rokah, zločin se že najde. Vse tajenje ti nič ne pomaga!" so dejali sodniki krojaču in ga obsodili na smrt.

Palica je ležala na cesti v miru do drugega dne, ko jo je zagledal študent, ki je bil doma na vakancah. Pobral jo je in odšel z njo v gmajno, kjer je za otroških dni pasel in pravljice prebiral.

Gmajna je bila pusta in žalostna, ampak zanj najlepši kraj na svetu. Tam je bila skala pravljični grad, osat čudodelna roža, močerad v luži povodni mož, smokulja začarana kraljičina in martinčki strašni zmaji.

Pride študent do zanikarnih borovcev, jih poboža s palico in de, to je gaj nočne kraljice. Borovci se razrastejo in razkočatijo, da se zgrne mrak pod njami. Pri luči se spomni povodnega moža. Toliko, da pobrazda s palico po njej, že je luža globoko srebrno jezero, na dnu stoji steklen grad, a pod vrbami rajajo vile.

Ker je študent vse, kar je mislil, zmerom prav živo videl, ni vedel, da s palico čara in da postajajo njegove misli resnica.

Tako se je spremenilo kamenje v speče junake, peščena kotlina v črno zmajevo brezno, drevje je zraslo visoko, visoko in iz luknje je prilezla zakleta kača s krono na glavi. Namesto umazane moče, ki se je cedila izpod ruše, je brizgnil na dan visok curek žive vode, a skala s šipkom se je spremenila v grad rožne kraljičine.

In bolj in bolj je čaral študent, več se je lepega in čudežnega domislil.

Navsezgodaj je šlo dvajset nesrečnih mater in sto žalostnih otrok nosanov čarovnika iskat. Ko ga najdejo in zbudijo, je bil fant precej pri volji, da jim ustreže. Ampak kje je pa lica?

Išče po postelji in pod posteljo, naokoli po travi in vsepovsod. Čarovne palice ni in ni nikjer. Fantu postane vroče.

"Brez palice pa ne znaš čarati?"

"Ne, brez palice ne znam," odvrne Ababu ves nesrečen, da je zapravil tako dragocenost.

"Lep čarovnik! Bolje bi bilo da so se otroci tebe lotili s palico, kakor da si se ti njih!" je dejala jezna mati, ki je zmerom mislila, da ima najlepše otroke.

Išče jo še dalje in se jezijo, nazadnje pa sklenejo, da pojdejo vsi skupaj k kralju. Kralj skrbi za vso deželo, on bo vedel svet in pomoč.

To je bila dolga in žalostna pot. Po vaseh so vreli ljudje skupaj in se krohotali dolgim otroškim nosovom, da so matere od žalosti in sramote jokale. Kadar so bili sami na cesti, je bil pa Ababu revež. Zdaj pa zdaj ga je ta ali ona mati za lase stresla. Fant se je bridko kesal, da se ni držal materinih naukov in skrbelo ga je, kaj se pride. Morda ga ukaže kralj kar v ječo vreči ali celo obesiti? Čarovnik brez palice je res sirota.

Čarovnica Bumbara je imela zrcalo, ki je v njem lahko zmerom videla, kod hodi njen sin. Ker je bil že poldrugi dan zdoma, je hotela vedeti, kako se mu godi. Pogleda v zrcalo in vidi, da gre Ababu s čudno procesijo po cesti. "Je že kaj narobe," vzdihne, sede na metlo in odleti tja.

— — —

(Nadaljevanje prihodnjič.)

PO ZRAČNEM NAPADU NA ESSEN

Skupina angleških letalcev, ki so bili vdeleženi pri zračnem napadu na velike Kruppove tovarne v Essenu.

INVESTIRAJTE V AMERIKO
KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

Note
za
PIANO-HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERIŠ
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za $1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:

Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

Dopisi

NEOKUSNO.

V četrtkovi številki "Glasa Naroda" ste v Paberški koloni čitali članek pod naslovom "Mimogrede."

Tukaj notri se mi je prav po nedolžnem ušitila beseda "goska" ker se mi je zdelo, da je v resnici v nasprotnem primeru originala "Petra Zgage."

Ko sem pa prečital članek v listu, mi je zasmrdela moja lastna roba. Zato prosim čitatelje, da ne vzamejo take izjave kot privesek plitve ženske, pač pa da ta del prostora rabija nežna misel zmožne in nadarjene ženske, med tem ko jo je preje oral in trgal celino pod tanko plastjo kisle površnine največji original ameriških Slovencev, pokojni urednik "Glas Naroda" Janez Terček.

— — —

Kakor sem zvedel, bo v soboto okoli 2. ure nekak shod v Slovenskem domu v Brooklynu. Temu shodu bo predsedovala znana Primorska Slovenka, Anna Krasna in še nekaj drugih v plivnih rojakov.

Namen tega zborovanja bo potegniti ameriško slovensko mladino v način življenja, kakoršnega preživljajo njih zunaj rojeni stariši, ki je skoraj sto procentno lahko njim v ponos in pa za ohranitev izvora narodnosti, ki bo kakor rešilni pas pred utopom v tujem morju.

S to potrebno idejo se v popolnem strinjam, zato bom pri tem napovedanem shodu navzoč ako bo le mogoče, in s tem priporočam tudi drugim rojakom, posebno pa tistim, ki imajo otroke, da jih zagotove priženejo s seboj.

F. R. V.

ŽALOSTNE NOVICE.

Tukaj je umrl John Bukovetz, star 51 let. Rojen je bil v Krški vasi na Dolenjskem. Zapušča ženo in hčer in dve sestri v Lordin, O. Spadal je k društvu sv. Štefana, KSKJ društvom "Svoboda" št. 36. in Good Fellows Club ter k American Legion. Bil je veteran iz prve svetovne vojne.

Se zahvaljujem vseb ki so ga prišli pogledat in vsem onim, ki ste podarili cvetlice in za sv. maše. Želim mu, naj mu bo lahka ameriška zemlja!

Carolina Bukovitz
Hegevisch, Ill.

SMRT ROJAKINJE.

Kot starega naročnika tega lista me veže dolžnost se oglasiti enkrat po dolgih letih s tega Blow Mountaina Tu Slovencev ni, samo jaz z mojo družino še to je nas malo. Sina so nam vzeli k vojakom 17. februarja tega leta, za katerim je moja žena toliko žalosti prestala, da je končno podlegla smrti. Svojega sina ni videla v vojaški uniformi, ker je bil predaleč v San Francisco, Cal. Ravno malo pred smrtjo matere je bil poslan iz Amerike, tako da ni dobil telegrama. To je zelo težak vdarec zame, ker mi je bila jako dobra žena. 18. februarja tega leta ji je umrl brat v Pen Argyl. Moja žena je imela zelo velik in lep pogreb 7. julija. Čeravno tu ni Slovencev, pa so prišli iz drugih naselbin, kakor z Nazareth, Pa. iz Bethlehem, Pa. je bil organist Mr. J. Koprivšek, ki je jako lepo zapel žalostinke v spomin vsem. Njemu se moram zahvaliti prav prisrčno Zahvalim se tudi Johnu Ličer v Narazethu, ki je prišel in je rakev nosil in vsem iz Nazareth, ki so bili pri pokojni dva večera so molili in čuli, nekateri celo noč. Lepa hvala za toliko cvetlic in vencev, da je bil ves grob z njimi poknit. Priporočam pokojnico v molitev in blag spomin. Pokojna je bila stara 55 let. Zapušča mene in dva sinova, eno hčer, brata v Clevelandu, enega v Avstraliji enega v kraju in sestro na Primorskem. V Ameriki je bivala 29 let.

Počivaj mi, draga žena in mati v miru in naj ti sveti večna luč!

Frank Baskar in družina,
Wind Gap, Pa.

Od Beograda do Sofije

(JIC.) — List "Corriere del Ticino" prinaša članek P. Gentizona pod naslovom "Od Beograda do Sofije." V tem članku pravi:

Železniška proga od Beograda proti vzhodu je velike važnosti za sele Osišča, ker je to direktna linija železniškega prometa med zapadom in Bolgarijo, Turčijo, Grčijo ter z bližnjim Sredozemskim morjem. Po tej poti vozi dnevno veliko število vlakov. Eni vozijo direktno v Sofijo in do bolgarskih pristanišč v Črnem morju. Drugi se odcepijo v Nišu ter vozijo v smeri proti Solunu. Promet osebnih vlakov je zelo omejen. Ob času mojega bivanja v Beogradu ,so imeli potniki na razpolago samo dva voza vsako nedeljo proti Sofiji. Pri vsakem potovanju so bili vagoni nabito polni tako da so zasedli vse hodnike. Uvedli so najstrožjo kontrolo. Potniki morajo imeti poleg vozne karte in potnega lista še neko posebno uradno pismeno dovoljenje, ki označuje kraj kamor potujejo. Na zadnji strani tega dovoljenja za potovanje je napisana sledeča opomba: "Kdor vstopi brez dovoljenja voznega šefa v drug voz, ali potuje šele naslednji dan, bo moral takoj zapustiti vagon in bo kaznovan."

Obilica žita

Žitni pridelek v državi Kansas je menda letos tako obilen, da farmarji nimajo dovolj prostora za zlato zrnje v svojih žitnih shrambah, zato uporabljajo vse mogoče shrambe in prostore za spravo žita. V nekem kraju so zabili šolska okna in napolnili šolske prostore z žitnim zrnjem, zopet drugje so uporabili hotel za žitnico, medtem ko mnogi farmarji polnijo svoje garaže in železne tanke ter vse prazne prostore, ki jih morejo najti z omlatenim žitom.

Vse javne žitnice po mestih, kjer lagajo žito za izvoz po železnici, so napolnjene z lanskim in letošnjim žitom. Oblasti se trudijo, da se pripelje v Kansas kolikor mogoče žitnih vagonov, na katere se bo naložilo zrnje bogatega pridelka, ki bo zelo prav prišel med to vojno doma in drugod po deželah naših zaveznikov, katere lahko dosežejo ameriški konvoji.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO
TWO-WAY PASSAGE
PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A
ZA NAVADNO CENO
$2.50
Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za $.....
Moje ime _____
Št., ulica ali Box št. _____
Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri
KNJIGARNI
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

Najnovejša izdaja splošno znane slovenske koračnice
SOLDIERS ON PARADE
MLADI VOJAKI
Priredil za
PIANO HARMONIKO
Jerry W. Koprivšek
Cena 40 centov
• • •
Naročilo lahko pošljite na
Slovenic Publishing Co
216 W. 18th St., N. Y. C

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 30-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo $10,000 smrtnine in $18,267 bolnine in ima v blagajni $16,466.79.

Naloženi denar je: $ 5000.00 Defense Bonds
$ 4050.00 U. S. Savings Bonds
$ 7416.79 naloženih v bankah
Skupno $16,466.79

Odbor za Leto 1942:
Predsednik: MIHAEL UREK, 82, Weirfield St., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Avenue, Williston Park, L. I.
Podpredsed.: ANDREJ IVANŠEK
Zapisnikar: 290 Harmon St., Brooklyn, N. Y.
Blagajnik: ANTHONY CVETKOVICH, 983 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.
Nadzorniki:
I. FRED VELEPEC, 7225 — 67th Place, Glendale, L. I.
II. VINKO ZALOKAR, 71-09 — 65th Street, Glendale, L. I.
III. JOHN YURKAS, 495 Himrod Street, Brooklyn, N. Y.
Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Ave., Williston Park, L. I.
Društvo zboruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

54

"In mislil sem si," je zopet začel oskrbnik mirno in prepričevalno, "da ne sme videti Marko denarja. Zanemarjal bi delo in zapravljal denar. Zato sem mislil, da je zanj in njegove ljudi boljše ako hranim njihov zaslužek in jim ga ne dajem na roke. Kadar pridejo stara leta, da opešata Marko in žena, jima bo dobro služilo, kar jima zdaj hranim."

"Ali je to resnica?" je vprašal Zavinščak, in gledal oskrbniku v oči.

Ta jih ni povesil Oko je gledalo v oko.

"Kak pomen naj bi sicer to imelo," vpraša oskrbnik, "da bi hranil tuji denar, če bi ga ne hranil tujim ljudjem za podporo na stare dni? Meni se zdi to pametno in koristno. Ako pa zahtevate, da izplačam prihranek, storim to takoj, in vam ne bo potem več treba izplačevati tedenskega zaslužka"

"Zakaj ne?"

"No, zato ne, ker bo začel Marko staro življenje. In kolikor časa bo še kaj okroglega pod palcem, toliko časa bo počivala žaga, ker bo Marko pil in muziciral O tem sem trdno prepričan. Dokler so vratca v kletko zaprta, je ptiček krotak in prijazen; ako odprete vratca — frrr — vam izleti, in kletka ostane prazna. In tako je z Markom in tako bi bilo ž njim, ako dobi denar v roke. Toda — kakor ukažete, tako storim."

Zavinščak ni imel vzroka, da bi dvomil nad resničnostjo oskrbnikove izpovedi. Govoril je mirno in prepričevalno n gledal mu je v oči.

"Verjamem vam," mu je dejal, "le delajte še nadalje tako!"

Oskrbnik se je poklonil in odšel .

Jezno je stopal proti mlinu. Škripal je z zobmi in s pasjim bičem, ki ga je vedno nosil s seboj, je mahal po zraku kakor da se vadi, kako bi udaril sigurnejše in jačje.

In tako je zamahnil z bičem tudi tedaj, ko je stopil do Marka.

Ta je čepel pri žagi, ki se je zajedala s širokimi, ostrimi zobmi v zdrav, bel les. Spodaj je šumela voda, in žaga je rezala z glasnim šumom, da ni čul Marko, ko so se mu približali koraki. Kakor bi ga kdo nenadoma zdramil iz sanj, tako je skočil pokonci, ko mu je bič zažvižgal po plečih. Z roko je segel brž na hrbet, da si je pogladil pekočo bolečino.

"Hudič!" je zaklel oskrbnik in iznova dvignil bič.

Marku so zagorele oči. Segel je po zagozdi, ki jo je pravkar zabil v zevajočo zazrezo, a zagozda je tičala pregloboko med lesom, da je ni mogel izrvati. Oči so mu švignile tja do brušene sekire, ki je ležala na tleh. A nanjo je stopil oskrbnik takoj, ko je videl, kaj namerava Marko, veseli godec.

Kaj pa hočeš, pes!" je zakričal oskrbnik z glasom, ki je bil močnejši od šumenja vode, jačji od ropotanja žage, "kaj bi pa rad, pes!" je zavpil še enkrat. In bič je zažvižgal po roki, ki se je iztegnila po zagozdi, ki si je želela sekire, in ovil se je okolo roke kakor kača in prerezal je kožo od solnca opaljeno, od dela nagubano, in dolga krvava črta se je prikazala na nji. Marku so se dvigale prsi, kakor da gori pod njimi ognjenik Sline so se mu pojavile na ustnih, zaškrtal je z zobmi in planil na oskrbnika. .

Toda njegova močna in izpočita desnica ga je stisnila za vrat s tako silo, da se je sesedel na kolena. Lovil je Marko veseli harmonikar, sapo, široko so mu gledale oči.. Oskrbnikov bič mu je žvižgal po hrbtu, da se je Marko zvijal pod njim.

"To imaš zdaj, pes, pes, žival!" je besnel sirovina.

In prav kakor pes se je prihulil ubogi Marko, veseli godec, k nogam neusmiljenega človeka. Telo mu je trepetalo od bolečin, ves je bil majnen in ubog, brez moči in volje. Kakor suženj je drgetal na tleh, ukročen, premagan.

Žaga je prerezala deblo do konca in je švignila v naglih sunkih po praznem zraku

"Poglej, kako opravljaš svoj posel!" je zarežal divjak in pokazal z bičem na žago. .

Dvignil se je Marko s tal in se opotekel do žage. Naravnal je njene zobe, da so se neusmiljeno zajedli v mehko smrekovino in se hipoma poglobili v les. Kakor kri je brizgala gor in dol iz lesa žagovina."

"Ko bi se mogel jaz zagrizti tako v tegga hudiča!" si je želel Marko..

"Pojdi sem, Marko! Stopi k meni!" je velel mož z bičem.

Marko je dvignil ramena in se boječe bližal.

"Kaj lažeš o meni?" je kričal oni, "da ti kradem zaslužek! Jaz ti samo hranim denar, da ga sproti ne zapiješ žival pijana! Tako je in to ve zdaj tudi tvoj gospod. Še enkrat mi zini kako tako reč, še enkrat me obrekuj, pa ti narežem jermene iz kože! Sicer bo najbolje, da te zapremo! Zdaj pojdi in delaj!"

Oskrbnik se je obrnil in odšel.

* * *

Jože Zavinščak je postal željan časti. K temu ga je dovedla njegova družba, ki se je iz dobičkaželjnosti klanjala pred njim in pred Lenko. Začutil se je mogočnega gospoda, visoko vzvišenega nad srednjimi in nižjimi sloji. Enakovredni in enakoveljavni so se mu zdeli samo uradniki in imovitejši meščani, a še na te je gledal s ponosnimi očmi, ker je vedel, da mu ti ne morejo dati tega, kar jim daje on, da on lahko živi brez njih, oni težko brez njega. Prišle so njegove pojedine tako v navado, da so postale del socialnega življenja višjih krogov, in tu je stal na vrhuncu Zavinščak z ženo Lenko.

Gospoda se je vedno bolj udomačevala v gradu. Vedela je, da manjka Jožetu družabne olike, vedela pa je tudi, da Lenko najbolj zadovoljuje pretirano laskanje, klanjanje in poljubljanje rok. Zatorej so si gosti — vsaj nekateri, ki so cenili dobro jed in pijačo nad vse -- dovoljevali toliko črezmernega uživanja, da se je preprosto ljudstvo, ki je poslušalo kričanje in neubrano petje, obračalo od gradu.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

VESTI IZ CLEVELAND, O.

Okrajni klerk Leonard F. Fuerst je imenoval Mr. Johna H. Gornika ,sina narodno zavedne Gornikove družine, katere oče je glavni tajnik Slovenske Dobrodelne Zveze, za Chief deputy klerka Cuyahoga County urada.

Mr. Gornik, ki je bil doslej deputy clerk na kriminalnem oddelku klerkovega urada, bo zasedel mesto, ki je bilo izpraznjeno s smrtjo A. J. Damma. Gornik je bil v dosedanjem uradu devet in pol let, je star 34 let ter je demokratski vodja 23 warde. Njegova dosedanja letna plača je znašala $2.800, kot Chief deputy klerk pa bo prejemal $4.000 na leto.

Gornik je bil prvi demokratski wardni vodja, ki se je lansko leto javno izjavil za podporo Franka J. Lauscheta, tedanjega kandidata za župana. Gornik je bil tudi vodja kampanje za izvolitev Michaela A. Feighana, ko je slednji l. 1940 kandidiral v zvezni kongres v 20. distriktu proti kongresniku M. L. Sweeneyu, toda s svojo kandidaturo ni bil uspešen.

— Dne 18. julija je preminil George Kuhar, pionirski trgovec z grocerijo in mesnico, poznan širom naselbine. Našli so ga mrtvega v postelji. Prejšnji večer se je nahajal na vrtu, kjer mu je prišlo slabo, drugače je bil pa kakor po navadi. George Kuhar se je bil že dalj časa pripravljal, da se znebi vsega trgovskega podjetja. Sobota, na dan ko je umrl, je imela biti po njegovem računu zadnji dan njegovega trgovanja. Zadnjih par tednov je imel razprodajo vsega grocerijskega blaga, nameraval je trgovino zapreti v pondeljek 20. julija. Mesarijo je že prodal pred par meseci. Tako je nameraval, da bo v miru živel na svojem domu in se kra tkočasil na vrtu, kjer je bilo njegovo največje veselje in v spomin njegove rajne soproge, gojiti cvetlični vrt. Rajni je bil rojen 23. marca 1886. Doma je bil iz vasi Ravne, fara Zdole pri Vidmu na Štajerskem. V Ameriko je dospel leta 1909. V domovini je odslužil vojake, potem se podal v Ameriko, da bi radi skromnih časov v domovini kaj pomagal staršem doma. Takoj po prihodu v Ameriko se je oprijel trgovskega posla. Prvo v groceriji pri bratu Johnu kot pomočnik, potem je začel trgovsko obrt v kampaniji še z dvema drugima rojakoma s truki, nakar je leta 1914 začel trgovino na lastno roko, katero je vodil do dneva svoje smrti. Pokojnik zapušča sina Johna, hčer Mary brata Johna in Joe in sestre Mrs. A. Godlar ter Mrs. Uršulo Mazer, v stari domovini pa sestro Terezijo Kink.

— Dne 20. julija je preminila Mrs. Marija Kogoj, soproga Primoža Kogoja, kulturnega delavca in pevovodje. Pokojnica je bolehala zadnjih par let. Njeno dekliško ime je bilo Žvegel ter je bila doma iz Jesenic na Goreniskem, kjer zapušča dva brata in dve sestri. V Ameriko je dospela pred 38 leti. Zapušča poleg soproga dva sinova in štiri hčere.

— Dne 16. julija je preminil v University bolnišnici Jakob Logar, star 63 let. Doma je bil iz vasi Tominje na Notranjskem odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Več let je bil zaposlen pri New York Central železnici, zdaj pa je bil na penziji. Zapušča sina Jakoba, v stari domovini pa soprogo Mary, roj. Kastelec.

H kratkemu poročilu o nesreči Antona in Frances Mervarja, dodajamo sledeče: Nesreča se je pripetila 21. julija pri Miltonvale, Kans., nekako eden tisoč milj od Clevelanda. Vračala sta se proti domu s potovanja. Na potovanje proti zapadu sta se podala pred nekaj dnevi. Na 12. julija sta bila še v Lemontu pri blagoslovitvi Baragovega spomenika. Od tam sta se podala proti zapadu. Sinu in hčeri sta pošiljala s pota razglednice tako iz So. Dakote, Wyoming in Colorada. V kolikor se je moglo telefonično zvedeti, je avto zadrsal na cesti, ki je bila z oljem polita. Avto se je zrušil v potok. Anton si je pri tem zlomil vrat. Mrs. Mervar je pa utonila, ker je bil avto delno pod vodo. Sreča v nesreči je bila pa ta, da se je ž njima vozila tudi Mrs. Mary Špehek, kateri se ni pripetilo nič hudega, ker je sedela na zadnjem sedežu.

Grdinov pogrebni zavod je poslal na lice mesta mrliški voz, da pripelje trupli v Cleveland. Ker je razdalja okrog tisoč milj, se ne pričakuje vrnitve do sobote. Potem bomo zvedeli kaj natančnejšega o tej nesreči.

Anton Mervar je bil po vsej Ameriki znan izdelovalec finih harmonik. Njih dom in trgovina je na 921 St. Clair Ave. On je doma iz Toboveli, njegova žena Frances pa od Vrhnike. On je bil star 57, ona pa 56 let. Strašna in nepričakovana nesreča je silno potrla sina Antona in hčer Justino, ki sta oba bolj rahlega zdravja. Nesreča je globoko pretresla vso naselbino, ker sta bila oba ponesrečenca splošno priljubljena..

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

Kralj Peter kot rešitelj

Kralj Peter, ki se je za nekaj časa nahajal na Lake Placid, N. Y., se je s čolnom vozil po Mirror Lake, ko je zapazil, da se valovi igrajo s čolnom, v katerem se je nahajal nek postaren mož. Mož je na kak način izgubil vesla in kralj je takoj videl, da mu je treba pomagati. Veslal je k njemu, privezal njegov čoln k svojemu in ga pripeljal na breg.

Zračna sila zaveznikov zbila nacije iz zraka v Sev. Afriki

Iz angleških vojaških virov poročajo, da so zavezniški letalci skoro docela prepodili iz zraka nacijske aeroplane na severno-afriški fronti.

Poročilo, ki je bilo izdano 22. julija pravi, da ta dan ni bilo skoro nobene zračne akcije od strani sovražnika, medtem, ko so Angleži napadali nemške pozicije na Kreti, v Tobruku in drugod na El Alamein fronti. Njih bombe so vžgale pomol na Kreti ter uničile nekaj ladij v pristaniščih. Nemci vljub občutni prizadeti škodi niso odbili napad.

RODOLJUBI SRBIJE.

(JIC.) — V sumaričnem pregledu nedeljskih vojnih dogodkov, prinaša New York Times od 19. julija napis pod gornjim naslovom, ki začenja s sledečim citatom nemškega vojnega komunikeja od 18. aprila 1941.

"Na večer 17. aprila je kapitulirala cela srbska vojska v toliko, kolikor je bila razorožena. Potem takem so se borbe Jugoslavije končale opoldne 18. aprila."

Nato piše 'New York Times' dalje:

Za svobodno Jugoslavijo je pomenila ta vest poziv na orožje. Po dvanajstdnevnem "blitzu" je Beograd padel, vojska se je razsula, toda jugoslovanski narod še ni začel s pravo borbo. Pod vodstvom rdečelasega Draže Mihajloviča, polkovnika redne vojske, so krenili proti planinam, ki leže jugozapadno od glavnega mesta. V kmečkih kolibah in po golih pečinah, na ozemlju, ki zavzema 20.000 kvadratnih milj, "otoku svobode" je zbiral Mihajlovič svoje pristaše, jih udeleval v vojne edinice, učil jih, kako se naj poslužujejo dinamita in ognja."

V MESECU JUNIJU JE BILO 192 STAVK.

War Labor Board v Washingtonu je dal poročilo, ki pravi, da je bilo v mesecu juniju vsega skupaj 192 stavk, ki so prizadele 84,775 delavcev in povzročile izgubo 254.053 delovnih dni. V mesecu maju je bilo 144 stavk, ki so prizadele 47,-800 delavcev in povzročile izgubo 137.300 delovnih dni.

DANILO UMRL.

Kot poroča 'Slovenski List' iz Buenos Aires v Argentini, je u mrl zaslužni starosta slovenskih igralcev, Anton Cerar ki je bil splošno znan pod imenom Danilo.

Danilo je bil tako znan po Sloveniji in tudi po našem jugu kot zlepa ni bil kdo. Že kot čevljar, vajenca ga je vleklo k igram. V Rokodelskem domu je začel, se popenjal kvišku do prvega slovenskega odra kjer je ostal do smrti. Ni bila šala ostati nekdaj zvest samemu sebi, ko slovenski igralec ni imel kdo ve kaj veljave in še manj denarja. Prišle so počitnice in on, ki je bil pozimi grof kralj, miljonar (na odru, seveda v srcu tudi) je sedel spet na čevljarski stolček, da se je preživljal. In ko je zavela vojska in v gledališče postavila kino, Danilo ni obupal. Srečal si ga vedrega lica, vsega prekipevajočega od dobre volje . Če si ga vprašal, kako mu je, se je postavil: "O, izvrstno! Čebulo in cikorijo prodajam. Več mi nese kot teater." In se je zasmejal kot se je znal le on, dasi mu je skozi ta smeh gledal velik dolgčas po odru. Zato je bil prvi, ki se je leta 1918 oglasil za preporod našega gledališča.

Danilo je tudi pisal. Njegov "Dimež," "Miklova Zala," "Rdeča maska" in kratke vesele enodejanke so znane. Deloval je mnogo tudi za zboljšanje podeželskih odrov, kamor je rad zahajal igrat, režirat, učit ter je posojal obleke in ves goreč svetoval, kjer je mogel in kadar so ga kaj prosili. Prav ta tesen stik z deželo pa ga je tudi napravil za mojstra v kmečkih vlogah. On je postavil našega moža s kmetov na oder po maski in kretnji takega, da si pregledal vse in ga nisi nikoli več pozabil, še predno je izgovoril prve savke.

V februarju l. 1928 je preteklo 50 le odkar je počel delovati na slovenskih odrih. Ob izrednem jubileju je dobil od vseh strani mnogo čestitk. Od knefftre do lovorjevih vencev, ki so ga ovili zlasti na dan praznovanja petdesetletnice, je res trnjeva pot. Prehodil jo je Danilo, mož železne volje.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce . . .
(*Finžgar*)

LISTKI

Spisal Ksavar Meško.
(144 strani.)
Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

MILJONAR BREZ DENARJA
Spisal Phillips Oppenheim.
(92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznan po celem svetu.
Cena 75c

MALENKOSTI
Spisal Ivan Albreht.
(120 strani.)
Cena 75c

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES ali roma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le prirožno

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO
(F. J. Kern) — Zvezano
Cena $2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.
Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK
Spisal Franjo Dular. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
Cena $1.50

GOVEDOREJA
Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.
Cena $1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU
111 strani.
Cena 50 centov

MLEKARSTVO
Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO
258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA
62 strani.
Cena 25 centov

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGLAVIJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO
Cena $2. Poštnina plačana

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Bele noči mali junak, (Dostojevskij)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)
Na različnih potih (Franc Frisch)
Verne duše v vicah (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek
Belfegor (Artur Bernede)
Po strani klobuk (Damir Feigel)

Po $1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Pingvinski otok (Anatole France)

Po $1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevskij)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City